KONEYRITTÄJÄT

3.2.2026

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia: VNS 9/2025 vp / Lausuntopyyntö valtioneuvoston selonteko keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma

Koneyrittäjät ry, jäljempänä Koneyrittäjät, kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto talousvaliokunnan asiantuntijakuulemiseen keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta. Koneyrittäjät lausuu kunnioittavasti seuraavam.

Yleistä

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman yhtenä lähtökohtana on EU:n taakanjakoasetuksen mukainen Suomen päästövähennysvelvoite vuodelle 2030. Päästövähennystavoite on vähintään 50 prosenttia vuoden 2005 tasosta, mikä vastaa enintään 17,2 Mt CO2-ekv. päästötasoa. Kun KEITO-työn perusskenaarion (WEM) mukaan taakanjakosektorin päästöt laskevat 18,9 Mt CO2-ekv. tasolle vuoteen 2030 mennessä, Suomi tarvitsee lisätoimia noin 1,7 Mt CO2-ekv:n verran.

Koneyrittäjät katsoo, että lisätoimien määrä on tässä yhteydessä realistisessa suuruusluokassa. Koneyrittäjät sitä vastoin toteaa, että esimerkiksi Suomen hiilineutraalisuusvelvoitteen saavuttamiseksi vuoteen 2035 mennessä tarvittavat lisätoimet tai maankäyttösektorilta taakanjakosektorille mahdollisesti siirtyvän vajeen kattamisen suuruusluokat eivät ole nykyteknologialla realistisia. Myös ilmastopolitiikan tulisi perustua toteutettavissa oleviin vaihtoehtoihin.

Lisätoimet liikenteelle

Liikenne on taakanjakosektorin suurin päästölähde Suomessa. Sen osuus taakanjakosektorin päästöistä oli suunnitelman mukaan noin 35 % ja Suomen kokonaispäästöistä noin 23 % vuonna 2023. Koneyrittäjät katsoo, että etenkin yksityisliikenteen osalta autokannan sähköistämistä tulee edistää. Raskaan liikenteen osalta tulee tunnistaa, että sähköistäminen haastavampaa, eikä se ole vaihtoehto kaikkialla. Siten Koneyrittäjät korostaa, että ammattidieselin käyttöönotto on tärkeä osa Suomen kilpailukyvyn turvaamista osana liikenteen päästövähennystoimia.

Koneyrittäjät toteaa, että tieverkoston kunnossapidon ja korjausvelan hillinnän merkitys ei tule luonnoksessa esille tarvittavalla tavalla. Tieverkoston heikko kunto aiheuttaa enemmän vierintävastusta ja ajon epätasaisuutta, jolloin ajoneuvo kuluttaa enemmän energiaa. Vaikka erityisesti yksityisliikenteen sähköistämisen ja biopolttoaineiden lisäämisen merkitykset ovat tärkeitä, myös liikenteen ”tuottavuuteen” tulisi kiinnittää huomiota osana ilmastopolitiikkaa. Koneyrittäjät esittää siten harkittavaksi, että väyläverkoston kehittäminen ja korjausvelan hillintä lisättäisiin osaksi liikenteen ilmastopoliittisia toimia.

Koneyrittäjät toteaa, että kävelyn ja pyöräilyn edistäminen vähentää liikkumisen päästöjä ja edistää kansanterveyttä. Jotta ihmiset liikkuisivat enemmän ilman pelkoa tapaturmien lisääntymistä, etenkin kävely- ja pyöräteiden talvikunnossapitoon pitäisi kiinnittää nykyistä enemmän huomiota. Tapaturmien ehkäisyn hyödyt esimerkiksi talvikunnossapidon osalta olisi hyvä tunnistaa myös kuntien rahoitusjärjestelmässä esimerkiksi HYTE-kertoimen kehittämisen kautta.

Lisätoimet maataloudelle

Koneyrittäjät katsoo, että KAISU:n luonnos tunnistaa hyvin kotimaisen ruokaturvan merkityksen ja esittää perusteltuja politiikkatoimia päästöjen vähentämiseksi. Esimerkiksi heikkotuottoisten

turvepeltojen vettäminen, biokaasun edistäminen, tilusjärjestelyt ja joutoalueiden metsittäminen ovat Koneyrittäjien näkemyksen mukaan tärkeitä toimia.

Lisätoimet työkoneille

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaan on kirjattu polttoöljyn bio-osuuden nostaminen 15 %:iin vuoteen 2030 mennessä. Koneyrittäjät katsoo, että esitetyn mukainen bio-osuuden tasainen, maltillinen ja ennustettava nousu on perusteltu.

Jakelijoiden päästökauppa lisää työkoneiden kustannuksia merkittävästi. Koneyrittäjät katsoo, että esityksessä on hyvin tuotu esille, että soveltamisalan kansallinen laajentaminen tuo jakelun päästökaupan piiriin myös maa- ja metsätalouden sekä kaupallisen vesiliikenteen polttoainekäytön. Esityksessä todetaan myös, että tästä aiheutuiva kustannusrasitus on tarkoitus hyvittää toiminnanharjoittajille erillisen järjestelmän avulla. Koneyrittäjät toteaa, että kansallisen kilpailukyvyn näkökulmasta hyvitysjärjestelmä on tärkeä eikä hyvitysjärjestelmät heikennä päästökaupan tavoitteiden toteutumista. Suomen kilpailukyvyn turvaamiseksi hyvitysjärjestelmä tulee ulottaa myös puunkorjuuta ja muita metsätalouden koneellisia töitä tekeviin toiminnanharjoittajille. Näkemyksemme mukaan maa- ja metsätalouden hyvitysjärjestelmä olisi perusteltua toteuttaa samassa järjestelmässä ja siinä tulisi huomioida myös maataloudelle urakointi.

Koneyrittäjät toteaa, että työkoneiden sähköistämisen edistäminen on tärkeää niissä kohteissa, joihin sähköistäminen on mahdollista. Koneyrittäjät muistuttaa, että valtaosa Koneyrittäjien jäsenistöstä toimii olosuhteissa, joissa ympäristö ja työn luonne ei mahdollista työkoneiden sähköistämistä. Siten päästövähennyksiä tulee hakea muun muassa polttoainetaloudellisten ajotapojen edistämisestä ja biopolttoaineiden maltillisen ja ennustettavan lisäämisen kautta.

Koneyrittäjät ry

Matti Peltola
toimitusjohtaja

Koneyrittäjät ry on noin 2000 energia-, maarakennus- ja metsäalan koneyrittäjän valtakunnallinen yrittäjä- ja työnantajajärjestö.